

מעקב הומניטרי נובמבר 2009

סקירה כללית

הריסת בית בשכונת אל-עיסויה בירושלים המזרחית; צילום: מוחמד יילאן, נובמבר 2009.

המזרחית איננה כלולה בתוכנית להקפאת הבנייה החדשה, החלקית והזמנית בהתנחלויות, תוכנית עליה הכריז ראש הממשלה נתניהו בסוף חודש נובמבר.

בנושא גישה ותנועה - הרשויות הישראליות ממשיכות ליישם צעדים להקלת התנועה בין ערים מרכזיות בגדה המערבית; ואולם, כפי שצויין בדוח של אוציה בנושא עדכון תנועה וגישה בגדה המערבית לחודש נובמבר 2009 - הרי שאדמות בשטחים נרחבים של הגדה המערבית, ובמיוחד בבקעת הירדן ובאזורים הכלואים בין הגדר לקו הירוק, המכונים

תקריות של הריסות מבנים ועקירה כפוייה של תושבים בירושלים המזרחית המשיכו לעורר דאגה במהלך חודש נובמבר. ממחצית יולי 2009 לא נרשמו ארועים של הריסת מבנים בבעלות פלסטינית בשטחי C, ואולם, ההריסות בירושלים המזרחית נמשכו; עשרה מבנים בבעלות פלסטינית נהרסו בשל העדר רשיון בנייה מטעם הרשויות הישראליות, ועקב כך נעקרו ככפייה 73 בני אדם, בהם 41 ילדים.

המתיחות בשכונת שייחי גיראח נותרה בעינה, על רקע מאמצי השתלטות של ארגוני מתנחלים על אדמה ורכוש, בניסיון לתקוע יתד בשכונת המגורים הפלסטינית. בחודש נובמבר השתלטו מתנחלים על חלקו הלא מאוכלס של בית פלסטיני בשייחי גיראח; אף שנוכחותם במקום היתה ארעית, כ-1 בדצמבר שבו המתנחלים למקום ונראה כי הצליחו לקבוע בו דריסת רגל. בחלק אחר של שכונת שייחי גיראח פינתה משפחה פלסטינית נוספת, בת ארבע נפשות, את דירתה השכורה, בעקבות צו גירוש שהוציאו נגדה הרשויות הישראליות.

עיריית ירושלים אישרה בחודש נובמבר בניית 900 יחידות דיור חדשות בהתנחלות גילה, שהוקמה בשטח הגדה המערבית ואדמותיה סופחו על ידי ישראל באורח חד צדדי עם תחילת הכיבוש, כ-1967, וסופחו לתחום המוניציפאלי של העיר ירושלים. החשש גובר במיוחד לנוכח העובדה שירושלים

הנושאים בגיליון זה:

הגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית: נפגעים • ירידה במספר הנפגעים הפלסטינים כתוצאה מאלימות מתנחלים • נמשכות הריסות מבנים ועקירה כפוייה של תושבים בירושלים המזרחית • זה החודש הרביעי ברציפות שלא בוצעו הריסות מבנים בשטחי C • משרד אוציה מפרסם עדכון חדש בנושא התנועה והגישה בגדה המערבית • גישה הומניטרית בגדה המערבית.

רצועת עזה: נפגעים • לכודים ברצועה: סטודנטים אינם יכולים לצאת את גבולותיה • יבוא סחורות וגז בישול • דוח חדש מטעם האו"ם: רמת חוסר הבטחון התזונתי ברצועה מעל 60% • גובר החשש להשלכות תנאי מזג האוויר החורפי על חיי התושבים • הפניית חולים לטיפולם מחוץ לעזה • זמינות תרופות ואספקה רפואית בבתי מרקחת מרכזיים ברצועה • יוזמות של חיוב בדין עקב טענות על רקע מבצע 'עופרת יצוקה'.

נושאים חוצי שפייכ: הגנה על ילדים • הועדה לענייני זכויות הילד בשפייכ • תהליך הפנייה המשולבת (CAP) ועדכון מגבית החירום ההומניטרית (HRF).

ושטח C בגדה המערבית, לרבות פלסטינים המתגוררים באזורים הסמוכים להתנחלויות ובסמיכות לגדר, זוהו כקהלי יעד בעלי קדימות ראשונה למתן סיוע הומניטרי והגנה.

"מרחב התפרי", נותרו הלכה למעשה "מחוץ לתחום" לצורכי שימוש ופיתוח פלסטיניים. בנוסף, גישת פלסטינים לאזור 2H שבשליטה ישראלית בעיר חברון ולירושלים המזרחית נותרה מוגבלת ביותר; מרבית המחסומים המאוישים המוצבים בשטחי הגדה המערבית מגבילים את הגישה לערים אלה.

עם בוא החורף, גובר החשש לגורלן של משפחות המתגוררות ברצועת עזה ואשר בתיהן נהרסו או ניזוקו במהלך מתקפת 'עופרת יצוקה'. המצור המתמשך הביא לידי כך שרק מיעוט מבוטל מהבתים שנפגעו שוקמו וזאת בשל מניעת היבוא של חומרי בנייה חיוניים; אלפי משפחות ממשיכות להתגורר בבתים שניזוקו, ללא חלונות וללא דודי שמש, בשל האיסור המוחלט המוטל על יבוא זכוכית לרצועה. כמו כן נמשכה מגמת הירידה בהיקף הסחורות שנכנסו לרצועה דרך המעברים הרשמיים, נחל עוז ושרוול המסוע בקרני, ובהתאם לכך גברה התלות במעבר כרם שלום, שאינו מצויד בתשתיות הנדרשות להעברת סחורות בהיקפים הדרושים ברצועה. הדאגה גוברת במיוחד, עם בוא החורף, לנוכח הכמויות המוגבלות של גז בישול שהותרו ליבוא לרצועה במהלך חודש נובמבר, והעומדות על כ-1,200 טון, הרבה מתחת לרמה הנדרשת ברצועה, והעומדת על כ-7,000 - 5,000 טון בחודש בקירוב - הכמות הדרושה למתן מענה לצורכי האוכלוסייה, כולל בישול וחימום.

ההגבלות המתמשכות על גישה לאדמות חקלאיות הראויות לעיבוד בתחומי "אזור החיץ", ולאזורי דיג המצויים מעבר לשלושה מילים ימיים, ממשיכות לפגוע במקורות המחיה של תושבי רצועת עזה ותורמות לחוסר בטחון תזונתי. את היקפו הנרחב של חוסר הבטחון התזונתי שאיתו מתמודדת אוכלוסיית הרצועה המחיש החודש, סקר חדש של האו"ם, שנערך בחודש נובמבר ומצא כי יותר מ-60% מתושבי הרצועה סובלים כבר עתה מחוסר בטחון תזונתי, וכי 16%- נוספים מצויים בקבוצת סיכון, העלולה להיכנס למצב של חוסר בטחון תזונתי. עוד קובע הדוח כי חוסר הבטחון התזונתי השורר ברצועת עזה נובע בראש ובראשונה מרמת העוני הגבוהה, שהיא תוצאה של ההגבלות שמטילה ישראל במסגרת המצור, היוצרת חוסר נגישות למזון עקב מחסור במזומנים על רקע האבטלה הגואה והעדר מקורות הכנסה, ולא חוסר זמינות של מוצרי מזון בשווקים.

ב-30 נובמבר השיקו סוכנויות האו"ם בגינבה, בשותפות עם אירגונים לא ממשלתיים מקומיים ובינלאומיים, את המגבית ההומניטרית הגלובלית לשנת 2010 (CAP). במסגרת מגבית זו ביקשו האירגונים הפועלים בשפ"כ לגייס 664.4 מיליון דולר ארה"ב למימון 236 תוכניות סיוע הומניטרי לפלסטינים בשנת 2010. באמצעות הפנייה המשולבת ימשיכו סוכנויות האו"ם ואירגוני הסיוע בעבודתם החשובה, למיתון ההשפעות השליליות ביותר של משבר כבוד האדם הפוקד את הפלסטינים החיים תחת הכיבוש הישראלי; משבר זה מאופיין בשחיקת מקורות המחיה, שלילת זכויות אדם בסיסיות ותלות כפויה בסיוע בינלאומי, המשפיעה על כל תחומי החיים. תושבי רצועת עזה, ירושלים המזרחית

מניין הנפגעים

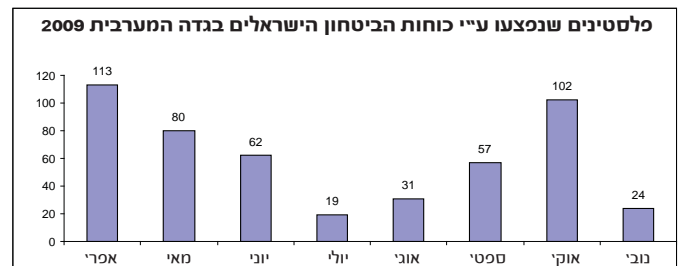
מתנחלים תושבי המאחז חוות מעון תקפו שתי אזרחיות זרות מארגון **Christian Peacemakers**, שליוו משפחה פלסטינית בדרכה לביתה בכפר טובא (נפת חברון). עקב הטרדה שיטתית ותקיפות מצד מתנחלים, מפגינים חברי הארגון נוכחות באזור מאז 2005 ופועלים לקידום חופש התנועה של הפלסטינים.

בנוסף לתקריות שהסתיימו בפגיעה פיזית, משרד **OCHA** תיעד מספר אירועים של מניעת גישה לאדמות ולשטחי מרעה בבעלות פלסטינית ושל גרימת נזק לעצי זית וגפנים. לדוגמה, כוחות הביטחון הישראליים מנעו מחקלאים פלסטינים תושבי הכפר יאסוף גישה למטעי זיתים (כ- 140 דונם) הסמוכים להתנחלות תפוח (נפת סלפית). ראש מועצת הכפר יאסוף סיפר שלמרות שנערך תיאום מוקדם עם משרד התיאום והקישור (מתיק) הישראלי, החיילים דרשו מהחקלאים להוכיח בעלות על הקרקע, המשמשת גם את המתנחלים כשטח מרעה². בנוסף, מתנחלים תושבי אפרתה עקרו 70 גפנים שבבעלות חקלאי פלסטיני מהכפר אל חיאדר (נפת בית לחם) ומתנחלים תושבי יצהר עקרו לפחות 81 עצי זית השייכים לפלסטינים מהכפר בורין (נפת שכם).

כמו כן, נרשמו מספר תקריות בהן התערבו כוחות הביטחון הישראליים וסילקו מתנחלים מאזורים פלסטיניים: לדוגמה, בחמש תקריות שונות שתועדו במהלך השבוע שבין ה- 4 וה- 10 בנובמבר, התערבו כוחות הביטחון ופינו את המתנחלים מהמקום³. יחד עם זאת, באופן כללי, רשויות ישראל כשלו באכיפת החוק על מתנחלים ישראלים אלימים בגדה המערבית. היעדר אכיפה מספקת של החוק ושל חיוב בדיון בכל הנוגע לאלימות מתנחלים הוא נושא שצוין פעמים רבות מאז תחילת שנות השמונים ע"י ועדות רשמיות מטעם רשויות ישראל, וכן ע"י ארגוני זכויות אדם⁴. ארגון זכויות האדם הישראלי "יש דיין" - ארגון מתנדבים לזכויות אדם⁵ דיווח השבוע שהרוב מבין 69 תיקי החקירה של תקריות שכללו מעשי ונדליזם מצד מתנחלים כנגד מטעים ועצים בבעלות פלסטינית, אחריהם עוקב הארגון מאז 2005, נסגרו מחוסר ראיות או בגין עילה של "עבריו לא נודע" (עליון); אך לא אחת מהחקירות הובילה להגשת כתב אישום. יש לציין שב-1 בנובמבר עצרה משטרת ישראל מתנחל ישראלי החשוד בכיצוע שורה של מתקפות רצחניות כנגד פלסטינים וישראלים, ביניהן הריגת שני פלסטינים ושני שוטרים ישראלים וכיצועם של בני אדם נוספים, במשך תקופה של 12 שנים.

מזה"ל דווח על 28 תקריות לפחות (24 תקריות של יידי אבנים וארבע של השלכת בקבוקי תבערה) שהסתיימו בכיצועם באורח קל של שני ישראלים ובנזק לכלי רכב⁶.

מחודש יולי ועד סוף אוקטובר, נרשמה מגמת עליה בת ארבעה חודשים במספר הפלסטינים שנפצעו בגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית, בידי כוחות הצבא והמשטרה הישראלים. במהלך ספטמבר ואוקטובר, העלייה המשמעותית במספר הנפגעים נבעה בעיקר מהתנגשויות שמקורן במתחים הקשורים למסגד אל אקסא שבירושלים המזרחית, ששררו במהלך השבועות שבין ה- 27 בספטמבר וה- 25 באוקטובר. בנובמבר, חלה ירידה משמעותית במספר הנפגעים; 24 פלסטינים, ביניהם 10 ילדים, נפצעו בגדה המערבית בידי כוחות הביטחון הישראליים. בנוסף, שבעה ישראלים, ביניהם חמישה מתנחלים, נפצעו בידי פלסטינים. מרבית הפלסטינים (18) וכן שני שוטרי מג"ב, נפצעו במהלך הפגנות מחאה נגד הגדר שנערכו בכפרים נעלין ובלעין (נפת רמאללה) ומעסרה (נפת בית לחם). כמו כן במהלך החודש, שלושה פלסטינים, ביניהם ילד אחד, נפצעו בתקריות שהתרחשו במחסומים בנפת חברון.

ירידה במספר הפלסטינים שנפצעו כתוצאה מאלימות מתנחלים ישראלים

במהלך נובמבר, תיעד משרד **OCHA** 25 תקריות במעורבות מתנחלים שהשפיעו על פלסטינים ועל רכושם, אשר הסתיימו בכיצועם של ארבעה פלסטינים⁷. נתון זה מייצג ירידה ביחס ל- 41 התקריות ו- 23 מקרי הכיצוע שנרשמו בחודש אוקטובר. בנוסף, התרחשו שמונה תקריות שהשפיעו על ישראלים ותקרית אחת שהשפיעה על אזרחי מדינות זרות; תקריות אלו הסתיימו בכיצועם של חמישה ישראלים ושני אזרחי מדינות זרות.

מתנחלים תושבי המאחז מצפה יאיר (נפת רמאללה) תקפו קבוצת רועי צאן פלסטינים מקהילת חיירבת אל עיד, השוכנת מדרום מזרח לחברון, ופצעו אישה אחת. בין השנים 1999 - 2000, נאלצו כ- 20 משפחות שהתגוררו בקהילה זו לעזוב את בתיהן ולעבור לבתי קרובים בעקבות התקפות חוזרות ונשנות מצד מתנחלים. בנובמבר 2009 חזרו התושבים לבתיהם לאחר שהושגה הסכמה בין ארגון זכויות האדם הישראלי "שומרי משפט" - רבנים למען זכויות אדם⁸ והמנהל האזרחי הישראלי, על רקע עתירה לבית הדין הגבוה לצדק (בג"ץ).

דוח OCHA בנושא אלימות מתנחלים ופינוי מאחזים

נמשכים הריסות המבנים וגירוש התושבים בירושלים המזרחית; לא בוצעו הריסות מבנים באזור C מזה ארבעה חודשים ברציפות

פלסטינים המתגוררים ברחבי הגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית ואזור C, ממשיכים לסבול מההשלכות של משטר תוכניות המתאר ותכנון הבנייה המגביל, אותו אוכפות רשויות ישראל על הקהילות הפלסטיניות.

במהלך נובמבר, הרסו רשויות ישראל 10 מבנים בבעלות פלסטינית, ביניהם שישה בתי מגורים, בירושלים המזרחית בגין היעדר אישורי בנייה. כתוצאה מכך נעקרו 73 בני אדם, ביניהם 41 ילדים, ממקום מגוריהם. עד כה - ב-2009, משרד OCHA תיעד את הריסתם של 64 מבנים בבעלות פלסטינית, ביניהם 51 בתי מגורים, בירושלים המזרחית. כתוצאה מכך נעקרו 300 פלסטינים, ביניהם 149 ילדים¹¹.

כפי שדווח בחודש שעבר, ייתכן שבכוונת עיריית ירושלים להרוס עד סוף השנה מבנים פלסטיניים נוספים בתחומי העיר. במהלך החודש, התקבלו ב-OCHA דיווחים כי עיריית ירושלים הוציאה 17 צווי הריסה כנגד בתי מגורים בשכונת סילוואן בגין היעדר אישורי הבנייה הדרושים, וכי לפחות אחד מהבתים נהרס לאחר מסירת הצו. שמונה מהצווים חלים על בתי מגורים באזור אל-בוסאתן של שכונת סילוואן, אותו הקצתה העירייה כאזור "ירוק", בו אסורה בנייה מכל סוג. שישה מהצווים הינם חידוש של צווים שהוצאו בעבר ושניים הינם צווים חדשים כנגד הרחבות של מבנים קיימים, שכנגדם הוצאו בעבר צווי הריסה. בסה"כ, תלויים ועומדים צווי הריסה כנגד כ-90 בתי מגורים באזור אל-בוסאתן ויותר מ-1,000 תושבים פלסטינים מצויים בסכנת עקירה ממקום מגוריהם.

בהודעה לתקשורת שפורסמה בנובמבר מסרה עיריית ירושלים שהיא מקדמת מספר תוכניות מתאר המצויות כעת בשלב הבדיקה בוועדות תכנון מקומיות ומחוזיות. אם יאושרו, תוכניות אלו יאפשרו לפלסטינים לבנות יותר מ-5,000 יחידות דיור חדשות באזורים שונים של ירושלים המזרחית. מאז סיפוחה של ירושלים המזרחית לישראל, מתקשים תושבי העיר הפלסטינים להשיג אישורי בנייה ורבים מהם נאלצים לבנות באופן "בלתי חוקי". לפי הערכות שמרניות, בתיהם של כ-60,000 פלסטינים תושבי ירושלים המזרחית מצויים בסכנת הריסה בגין בנייה "בלתי חוקית"²¹.

עוד במהלך נובמבר, קבוצת מתנחלים השתלטה על אגף לא

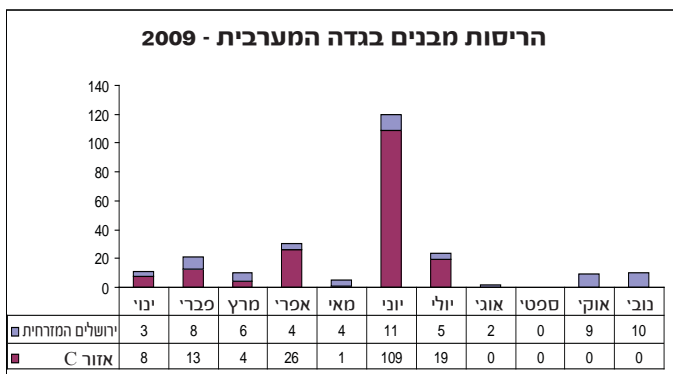
במהלך החודש, פרסם משרד OCHA דוח בנושא אלימות מצד מתנחלים ישראלים ופינוי מאחזים⁶. הדוח מעלה חששות בנוגע לאפשרות להתקפות כנגד אזרחים פלסטינים בהקשר של מדיניות "תג המחיר" עליה הכריזו המתנחלים. מדיניות "תג המחיר" היא דפוס חדש של אלימות שהחל בשנת 2008, שבמסגרתו מנסות קבוצות של מתנחלים לגבות "מחיר" כנגד פלסטינים ורכושם בתגובה לניסיונות מצד רשויות ישראל לפרק מאחזים "בלתי מורשים". בנוסף לסקירת האירועים שתועדו ע"י OCHA מאז 2008, הדוח מזהה וממפה את הקהילות הפלסטיניות הפגיעות לאלימות מצד מתנחלים, במסגרת תרחיש של פינוי מאחז בינוני או גדול. התוצאה הינה רשימה של 83 קהילות המונות יחדיו כמעט 250,000 בני אדם, המפוזרות על פני שלושה אזורים של הגדה המערבית, אשר זוהו כפגיעות במידה רבה או בינונית. כמו כן, הדוח מזהה 26 צמתים וקטעי כביש, שבהם סביר להניח שתנועת הפלסטינים תשובש או יתחסם לחלוטין.

במספר הזדמנויות, רשויות ישראל פינו מבנים במאחזים מבלי שהדבר גרר התקפות כנגד קהילות פלסטיניות. במהלך החודש, הרסו כוחות הביטחון הישראליים שני בתי מגורים מאוכלסים במאחז הסמוך להתנחלות נגוהת, ממערב לכפר בית עווה (נפת חברון) ופינו שבעה מבנים במאחז מעוז אסתר (שלושה) ובמאחז רמת מגרון (ארבעה), הסמוכים להתנחלויות כוכב השחר וכוכב יעקב, שתיהן באזור רמאללה. שני מתנחלים תושבי המאחז השני נעצרו בעת שניסו למנוע מהחיילים לפנות את המבנים.

ראש ממשלת ישראל הכריז על הקפאה מוגבלת של הבנייה בהתנחלויות

בסוף נובמבר הכריז ראש ממשלת ישראל, בנימין נתניהו, על הקפאה חלקית של בניית יחידות דיור חדשות בהתנחלויות הגדה המערבית, לא כולל ירושלים המזרחית, למשך 10 חודשים. ההקפאה לא תחול על יחידות דיור שכבר מצויות בבנייה, או על "בתי ספר, גני ילדים, בתי כנסת ומבני ציבור"⁷. ההודעה נתקלה בכיקורת מצד ארגוני מתנחלים ואמצעי התקשורת הישראליים דיווחו על מספר תקריות שבהן מתנחלים מנעו, או ניסו למנוע, את כניסת פקחי המנהל האזרחי להתנחלויות במטרה לעקוב אחר פעילות הבנייה ולמסור צווי הפסקת עבודה⁸. ראש הממשלה נתניהו צוטט לאחר מכן בתקשורת הישראלית וציין שההקפאה הינה צעד "חד פעמי וזמני" וכי הבנייה תחודש לאחר תום עשרה חודשים⁹. בהקשר של התנגדות המתנחלים להקפאה, דיווחו אמצעי התקשורת הישראליים כי הצבא הישראלי הביע חשש בנוגע לאפשרות של התקפות כנגד קהילות פלסטיניות¹⁰.

הריסות מבנים בגדה המערבית - 2009

כבעלות עדיפות לקבלת סיוע הומניטרי. בשנת 2009, רוב הריסות המבנים (יותר מ- 80 אחוזים) שבוצעו באזור C, כוונו כנגד קהילות של רועי צאן השוכנות בשטחים צבאיים סגורים; רוב הריסות המבנים הובילו לעקירתן הכפויה של קהילות אלו.

החקיקה והמוסדות בתחום התכנון, לרבות אלו המאשרים את צווי ההריסה והמוציאים אותם אל הפועל, אינם זהים בירושלים המזרחית ובאזור C. עיריית ירושלים ומשרד הפנים אחראים לסוגיות בתחום התכנון בירושלים המזרחית, ומאשרים ומפקחים על הריסת בתי מגורים בתחומיה. יחד עם זאת, שני האזורים חולקים מציאות דומה למדי: בחלקו הארי של השטח אסורה כל בנייה פלסטינית, והיא מוגדרת כפלילית באופן כמעט אוטומטי ע"י רשויות ישראל. קו דמיון נוסף הוא ההשלכות של מדיניות זו, אשר החמורות מביניהן הינן עקירתן של משפחות פלסטיניות ממקום מגוריהן וצמצום השטח המיועד להתרחבות הקהילות הפלסטיניות בשפ"כ, כולל ירושלים המזרחית.

משרד OCHA פרסם עדכון חדש בנושא התנועה והגישה

החודש פרסם משרד OCHA עדכון חדש בנושא התנועה והגישה, העוסק בתקופה שבין מאי ואוקטובר 2009. במהלך תקופה זו המשיכו רשויות ישראל ליישם צעדים לשיפור חופש התנועה של הפלסטינים בין רוב המרכזים העירוניים הפלסטיניים בגדה המערבית. יחד עם זאת, לא חל שיפור בכל הנוגע לגישת הפלסטינים לאדמות ולשימושם במרחב ובמשאבים. ביחוד, אזור C, המכסה 60 אחוזים משטח הגדה המערבית, נותר ברובו "מחוץ לתחום" לשימוש ולפיתוח מצד הפלסטינים. יתירה מכך, גישת הפלסטינים אל אזורים הממוקמים מעבר לגדר ומתוכם, כולל ירושלים המזרחית ובקעת הירדן, וכן בתחומי אזור העיר חברון המצוי בשליטת ישראל (H2) נותרה מוגבלת במידה רבה.

עדכון זה כולל, בין היתר, רשימה של 69 המחסומים המאוישים בקביעות שהוקמו בתחומי הגדה המערבית, המחולקת לפי המאפיינים המרכזיים של כל אחד מהם: נכון לסוף נובמבר 2009, מספר מכשולי הסגר שתיעד משרד OCHA היה 578. נתון זה כולל את 69 המחסומים המאוישים בקביעות, 21 מחסומים "חלקיים" (המאוישים על בסיס אד-הוק) ו- 448 מכשולים לא מאוישים (חסמי כביש, ערימות עפר, חומות עפר, גידורי כביש, שערי דרך ותעלות)⁶¹.

מאוכלס של בית פלסטיני בשכונת שייחי גיראח שבירושלים המזרחית ומשפחה פלסטינית בת ארבע נפשות נאלצה לעזוב את הבית ששכרה באזור אחר של השכונה, בעקבות צו פינוי שהוציאו רשויות ישראל. קודם לכן, בתחילת אוגוסט 2009, נעקרו 53 פלסטינים ממקום מגוריהם, לאחר שגורשו מבתיים שבשכונת שייחי גיראח. לפי דיווחי התקשורת הפלסטינית, צו פינוי נוסף הוצא בנובמבר כנגד מספר מבנים בבעלות פלסטינית בשכונת סמירמיס שבירושלים המזרחית, בעקבות תביעות בעלות דומות מצד מתנחלים ישראלים. שכונה זו, הממוקמת בקצה הצפוני של ירושלים המזרחית, מבודדת מיתר חלקי העיר ע"י הגדר.

התגברות פעילות המתנחלים בשכונותיה הפלסטיניות של ירושלים המזרחית מהווה מקור לדאגה; התפתחויות דומות באזור H2 של העיר חברון הובילו בשנת 2000 לפינויים של יותר מ- 1,000 בתי מגורים ולסגירתם של יותר מ- 1,800 בתי עסק פלסטיניים. לפי הערכות OCHA, בשכונת שייחי גיראח בלבד מצויים כ- 475 פלסטינים בסכנת גירוש כפוי, נישול ועקירה כתוצאה מתוכניות המתנחלים³¹.

בעוד שלא נרשמו הריסות מבנים באזור C מאז אמצע חודש יולי, המנהל האזרחי הישראלי המשיך בחלוקת צווי הפסקת עבודה והריסה. על פי דיווחים, במהלך נובמבר מסר המנהל האזרחי 65 צווי הפסקת עבודה והריסה כנגד מבנים בבעלות פלסטינית באזור C, בגין היעדר אישורי בנייה. צוים אלו מעמידים לפחות 120 פלסטינים, ביניהם 70 ילדים, בסכנת עקירה. כמו כן במהלך החודש, נמסרו בפעם הראשונה תשעה צווי פינוי כנגד תושבי קהילת רועי צאן, ראס אל-תין, השוכנת בסמוך לכפר אל מוג'אהיר (נפת רמאללה), הנדרשים לפנות את בתיים בגין מיקומם בתחומי שטח צבאי סגור. הקהילה כוללת 16 משקי בית של תושבים שאינם פליטים, המונים כ- 120 בני אדם, מתוכם יותר מ- 60 אחוזים הינם ילדים. הצווים תלויים ועומדים כנגד 21 מבנים המשמשים למגורים (אוהלים) ו- 20 מכלאות לבע"ח, ומציבים 98 בני אדם (81 אחוזים מהאוכלוסייה), ביניהם 67 ילדים, בסכנת עקירה. תושבי הקהילה, שהתגוררו במקור באזור מסאפר יטא שבדרום נפת חברון, סיפרו שהם חיים במקום מזה 15 שנה. לדברי התושבים, הם עקרו למרכז הגדה בשנות השבעים כתוצאה ממחסור בצמחיה להאכלת עדרי הצאן ועקב התנכלויות שנבעו מכך שהם שכנו באזור שהוכרז שטח צבאי סגור ע"י רשויות ישראל. עד כה, צווי הפינוי טרם הוצאו לפועל.

מאז 1967, ישראל הכריזה על יותר מ- 20 אחוזים משטחי גדה המערבית כשטח צבאי סגור המיועד לאימונים, או "שטח אש". רשויות ישראל מגבילות את הנוכחות והבנייה הפלסטינית באזורים אלו. מידת האכיפה של הגבלות הגישה אינה אחידה וגבולות האזור הסגור אינם מסומנים בבירור בשטח. מרבית המשפחות המרכיבות קהילות אלו עוסקות בחקלאות וברעיית צאן ופרנסתן תלויה בגישה חופשית לאדמה, ורבים מבין התושבים התגוררו באזורים אלו עוד לפני הכרזתם כשטח סגור. קהילות אלו נמנות על כמה מהקהילות הפגיעות ביותר בגדה המערבית והן מוגדרות

מספר	תיאור	סוג המחסום
21	ממוקמים לאורך הגדר (למעט אחד) ומשמשים לשליטה בנישתם לתחומי ישראל וירושלים המזרחית של ישראלים (בעיקר מתנחלים), פלסטינים בעלי תעודת זהות של ירושלים ומספר מוגבל של פלסטינים נוספים בעלי היתרים מיוחדים. חלק מהם משמשים גם לשליטה בתנועת כלי רכב מסחריים אל הגדה המערבית ומתוכה.	ישראל וירושלים המזרחית
13	ממוקמים לאורך הגדר ומשמשים לשליטה בנישת פלסטינים בעלי היתרים מיוחדים אל קהילות קטנות המבודדות ע"י הגדר ⁴ , ומתוכן. חלק מהם גם מאפשרים לבעלי היתרים גישה לשטחים חקלאיים המבודדים ע"י הגדר וכן למקומות עבודה בתחומי ההתנחלויות הישראליות.	קהילות מבודדות
4	ממוקמים לאורך הגדר וכוללים את שני סוגי המאפיינים המתוארים לעיל.	ישראל וירושלים המזרחית + קהילות מבודדות
17	ממוקמים על צירי תנועה ראשיים בגדה המערבית, בצדה המזרחי של הגדר, ומשמשים לשליטה בתנועת כלי רכב פלסטינים בין שני עברי הגדר. חלקם גם מונעים כניסת ישראלים לאזור A.	ציר תנועה ראשי
11	ממוקמים בתוך או בסמוך לאזור העיר חברון המצוי בשליטת ישראל (H2) ומשמשים לשליטה בתנועת הפלסטינים לתוך אזור זה או בתחומיו. חלקם משמשים גם למניעת כניסת ישראלים לשטח העיר המצוי בשליטת הרשיפ (H1).	העיר חברון
3	ממוקמים בכניסה להתנחלות ישראלית ומשמשים לשליטה בנישת חקלאים פלסטינים לשטחים חקלאיים נרחבים המשתרעים בתחומי ההתנחלות או בקרבתה. הגישה לשטחים אלו מחייבת תיאום מראש עם המנהל האזרחי הישראלי ⁵ .	כניסה להתנחלות
69		סה"כ

גישה הומניטרית בגדה המערבית

במהלך נובמבר, חלה ירידה משמעותית במספר תקריות הגישה שדווחו ע"י עובדי האו"ם. במהלך החודש, דיווחו עובדי האו"ם על כחות ממחצית ממספר תקריות הגישה שנרשמו בחודש אוקטובר 2009 (39 לעומת 80 תקריות). כתוצאה מתקריות אלו, איבד האו"ם 251 שעות עבודה או 31 ימי עבודה. בהשוואה לחודש הקודם, חלה ירידה בשיעור של 66 אחוזים במשך הזמן שעובדי האו"ם בילו במחסומים (31 ימי עבודה אבודים, לעומת 93 באוקטובר).

מרבית (38 אחוזים) המקרים המדווחים של מניעת או עיכוב הגישה של אנשי האו"ם נבעו מדרישת כוחות הביטחון הישראליים לערוך חיפוש בתוך כלי הרכב של האו"ם. למרות שאנשי כוחות הביטחון המאיישים את המחסומים מסתפקים פעמים רבות בבדיקה ויזואלית חיצונית, לעתים

סיכום תקריות הגישה - הגדה המערבית	
מספר התקריות	39
מספר עובדי האו"ם שעוכבו או שגישתם נמנעה ¹⁷	251
המספר הממוצע של עובדים בכל תקרית	6.4
סה"כ שעות עבודה שאבדו	238

מרבית המכשולים הלא-מאוישים נועדו לנתב את תנועת הפלסטינים לעבר מחסומים מאוישים, והדבר הופך את האחרונים למרכיב מרכזי של מנגנון הסגרים.

יחד עם זאת, ככלל, שינויים במספר המחסומים מייצגים באופן חלקי בלבד מגמות בתחום חופש התנועה של הפלסטינים. למעשה, אפשרותם של הפלסטינים לעבור במחסום מסוים משתנה בהתאם למדיניות המונהגת ע"י רשויות ישראל במחסום זה בכל רגע נתון. לכן, חופש התנועה באזור מסוים יכול להשתפר או להצטמצם באורח משמעותי כתוצאה משינויים במדיניות זו, ללא קשר למספרם הכולל של המחסומים. לדוגמה, ביוני 2009 הוסרה הדרישה להצטייד בהיתר שחלה על כלי רכב פלסטיניים היוצאים משכם דרך המחסום הדרומי (חווארה), והדבר הקל את הגישה אל העיר ומתוכה, בעוד שהמחסום עצמו נותר במקומו. בנוסף לכך, לאור העובדה שהמחסומים הממוקמים לאורך הגדר מאפשרים גישה מוגבלת לאזורים שהיו סגורים לחלוטין ללא המחסום, ירידה במספרם של מחסומים אלו עלולה להעיד על צמצום חופש התנועה של הפלסטינים, ולא על שיפור. לדוגמה, בספטמבר 2009 הסירו רשויות ישראל מחסום (לזרוס) ששימש לשליטה בגישה אל קהילה המבודדת ע"י הגדר (אל-שאייה) וממנה; הסרת המחסום הסבה אי-נוחות לתושבי הקהילה ואילצה אותם לבצע עיקוף ארוך כדי להגיע אל ירושלים המזרחית.

מתפייש הכריז שלא יוענקו רישיונות עבודה חדשים לאזרחי מדינות זרות העובדים בשפייכ

מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפייש) הכריז כי מעתה תונפק לעובדים של ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים וזת תייר מסוג B2, במקום וזת עבודה מסוג B1. למרות שטרם התבררו פרטי המדיניות החדשה, בעלי וזת תייר מסוג B2 אינם מורשים לעבוד בתחומי ישראל. אי לכך הכרזת מתפייש מהווה מקור משמעותי לדאגה עבור ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים הפועלים בירושלים המזרחית. בנוסף, עובדי הארגונים עלולים להיתקל בקשיי גישה במסופים מסוימים, דוגמת מעבר ארז בעזה, כאשר הם נושאים וזת B2. חשש נוסף נובע מהעובדה שוזת תייר מסוג B2 תקפה ברוב המקרים למשך שלושה חודשים ועדיין לא ידוע אם עובדי ארגונים שהינם אזרחי מדינות זרות יוכלו לצאת מהמדינה ולשוב לשטחה במהלך פרק זמן זה.

קרובות הם מתעקשים לערוך חיפוש פולשני בתוך כלי הרכב, אלא אם הוא מוביל אישיות דיפלומטית. לפי אמנת האו"ם בדבר זכויות יתר וחסינויות (1946), רכוש האו"ם ונכסיו הינם חסינים בפני חיפוש ועובדי האו"ם מונחים שלא לאשר חיפושים בכלי רכבם.

במחצית הראשונה של 2009 דווח על 542 תקריות גישה, אשר גרמו לאובדן של 3,331 שעות עבודה. נתון זה זהה, פחות או יותר, לנתון המקביל שנרשם במחצית הראשונה של 2008, אך הוא גבוה ממספרן הכולל של תקריות הגישה שנרשמו במהלך שנת 2007 כולה.

רצועת עזה

מניין הנפגעים ברצועת עזה

חמישה שבועות של רגיעה יחסי הסתיימו במחצית נובמבר, כאשר תקיפות של חיל האוויר הישראלי כנגד מנהרות ובתי מלאכה שונים, וכשיטות קרקעיות של הכוחות הישראליים, הביאו להריגתו של ילד פלסטיני אחד ולפציעתם של 16 אחרים.

אכיפת הגבלות הגישה ל"אזור החיץ" ברוב 300 מטרים ממשיכה להוות איום על אזרחים פלסטינים ולמנוע את שימושם בקרקע חקלאית הממוקמת לאורך הגבול עם ישראל. בהקשר זה, באמצע נובמבר, נהרג ילד פלסטיני אחד ונפצע ילד נוסף לאחר שהכוחות הישראליים פתחו באש לעבר קבוצת ילדים באזור ג'והאר אל-דיק, מדרום מזרח לעיר עזה. לאחר הירי, נכנסו כוחות ישראלים לאזור ועצרו ארבעה צעירים, ביניהם הילד הפצוע. כל העצורים שוחררו יומיים לאחר מכן, למעט הפצוע שנותר בבית חולים בישראל. דיג פלסטיני אחד נפצע לאחר שספינות סיור ישראליות פתחו באש לעבר סירות דיג פלסטיניות באזור רפיח. מאז ינואר 2009, חיל הים הישראלי מונע גישת סירות דיג פלסטיניות למרחק העולה על שלושה מיילים ימיים מהחוף; למרות שבפועל, לעתים הגישה מוגבלת אך למרחק של מייל ימי אחד מהחוף. ספינות חיל הים פותחות לעתים קרובות באש לעבר הדייגים, ומאלצות אותם לשוב אל החוף.

בנוסף, חיל האוויר הישראלי הרס מפעל תעשייתי, מפעל סיתות וגרם נזקים לשלושה בתי מגורים פלסטיניים. בסה"כ, הסתיימו תקיפות חיל האוויר בפציעתם של 15 פלסטינים, ביניהם שלושה ילדים. לפחות שישה מבין הפצועים היו עובדי מנהרות באזור רפיח הסמוך לגבול המצרי. הפלגים הפלסטינים המשיכו לשגר מדי פעם טילים וכדי מרגמה לעבר אזורה הדרומי של ישראל; לא דווח על נפגעים

או על נזק לרכוש בצד הישראלי. לפי דיווחים שונים באמצעי התקשורת, ב-21 בנובמבר, הכריזו מספר פלגים חמושים בעזה על הפסקה חד צדדית של ירי הטילים ופגזי המרגמה לעבר אזורה הדרומי של ישראל. יחד עם זאת, ביום המחרת הכחישו חלק מהפלגים את ההסכם וכ-26 בנובמבר, שוגרו חמישה פגזי מרגמה מעזה לעבר ישראל, כך לפי דיווחים. למרות שירי הטילים לא גרם לנפגעים בצד הישראלי, באחת התקריות נפצעו שלושה פלסטינים לאחר שטיל פלסטיני פגע בכיתם; מספר בתים סמוכים ניזוקו אך הם בתאונה זו.

נפגעים נוספים בקרב הפלסטינים נרשמו בתקריות הקשורות למנהרות: שלושה בני אדם נהרגו וחמישה נפצעו בעת שעבדו בתוך מנהרות, כתוצאה מהתמוטטות המנהרות. מאז תחילת המצור הישראלי על עזה ביוני 2007, חלה עלייה הדרגתית ברמת הפעילות במנהרות; עד כה, נהרגו 49 פלסטינים בתקריות הקשורות למנהרות, אשר אינן קשורות להפגזות הצבא הישראלי.

כמו כן במהלך החודש, שלושה חמושים נהרגו בכיפוף לא מתוכנן של מטעני חבלה. מצה"ל נמסר ששניים מהחמושים עסקו בהטמנת מטען לצד הדרך ממזרח לעיר עזה. בתקרית נפרדת, התפוצץ מטען חבלה בתוך כלי רכב מסחרי בו נסעו שלושה פעילים השייכים לתנועת הפתיח, אחד מהם נהרג ושני האחרים נכוו קשות.

בחודש אוקטובר, פרסום ארגון Save the Children UK ממצאי סקר, שנערך מוקדם יותר במהלך השנה, מהם עולה כי ברצועת אדמה בכבול רצועת עזה עם ישראל, המכונה גם “אזור החיץ” (או “שטח סטרילי”), קיים חשש כבד יותר בתחום ההגנה על אזרחים ומתרחשת בתחומי פגיעה חמורה יותר בכרנסת התושבים, בהשוואה ליתר חלקי הרצועה. למרות שהצבא הישראלי הכריז רשמית כי אזור החיץ תקף ברצועה שרוחבה כ-300 מטרים מהגבול, הרי שבפועל, אזור זה משתרע לעומק של עד קילומטר אחד במרבית האזורים ועד שני קילומטרים בנקודה העמוקה ביותר, בצפון הרצועה.

תשעה אחוזים בלבד מהמשפחות שהשתתפו בסקר והמתגוררות בתחומי “אזור החיץ” או בסמוך לו, דיווחו על תחושת ביטחון, לעומת 55 אחוזים מהמשפחות המתגוררות מחוץ לאזור זה. מאז סיומה של מתקפת “עופרת יצוקה” בינואר 2009, נהרגו שישה אזרחים ו-21 נפצעו בתקריות של ירי ישראלי מנשק קל וטנקים באזורים הסמוכים ל”אזור החיץ”. ארבעה מההרוגים ולפחות חמישה מהפצועים היו ילדים¹⁸. בעוד שלא ניתן לקבוע בוודאות את היקף השטחים החקלאיים שנהרסו כתוצאה מפשיטות חוזרות ונשנות של כוחות צבא ישראלים לתחומי “אזור החיץ”, לפי קרן המזון והחקלאות של האו"ם (FAO), “אזור החיץ” כולל כ-30% מכלל השטחים החקלאיים של רצועת עזה¹⁹.

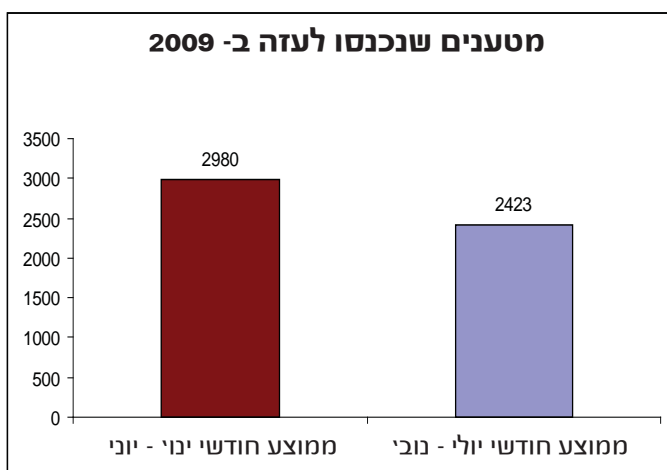
מספר מושב באוטובוס שבו יחצה את המעבר.

3. לאחר מכן, על הסטודנט להמתין למועד הפתיחה הבא של מעבר רפיח, על מנת לחצות את הגבול לשטח מצרים.

סטודנטים שאין באפשרותם לצאת את הרצועה עלולים להפסיד את שכר הלימוד ששילמו ו/או לאבד את הווזיה שלהם, ואף את מקומם במוסד האקדמי. כ-11 בדצמבר, נפתח מעבר רפיח באופן חריג ליציאתם של 82 סטודנטים פלסטינים שהתקבלו ללימודים באוניברסיטאות מצריות. טרם התברר אם יתר הסטודנטים (כ-670) שנרשמו ללימודים באוניברסיטאות הפועלות במדינות אחרות יורשו לצאת את הרצועה.

ייבוא סחורות וגז בישול

במהלך נובמבר, הותרה כניסתם לעזה של 2,727 מטעני סחורות (מטען = משאית עם נגר אחד). רובם המכריע של המטענים - כ-82 אחוזים - הכילו מצרכי מזון. יתר המטענים הכילו אספקת דלקים, כולל גז בישול (2 אחוזים), מוצרי ניקוי והיגיינה (8 אחוזים) ופריטים אחרים (8 אחוזים). למרות שחלה עלייה (בשיעור של 15.5 אחוזים) במספר

לכודים בעזה: סטודנטים אינם יכולים לצאת את הרצועה

כמעט 750 סטודנטים ממתנים בעזה לאישור לצאת את הרצועה במטרה להשתתף בלימודים בחו"ל. מרביתם התקבלו לאחרונה למוסדות השכלה גבוהה הפועלים מחוץ לעזה, אולם אין באפשרותם להתחיל את לימודיהם כתוצאה מסגירתו הכמעט מוחלטת של מעבר ארז המוביל לישראל, וכן של מעבר רפיח המוביל למצרים.

כיוון שישראל מונעת יציאה של סטודנטים פלסטינים מתוך רצועת עזה אל תחומי ישראל לצורך לימודים מאז יוני 2007, הסטודנטים העזתיים, יחד עם מאות מקרים הומניטריים נוספים, נאלצים לצאת את הרצועה דרך מעבר רפיח. מעבר זה, שהינו סגור באופן רשמי מאז יוני 2007, נפתח במתכונת חריגה למשך 2 - 3 ימים מדי חודש למעבר מקרים הומניטריים.

במהלך החודש, התכוננו רשויות עזה לפתיחת מעבר רפיח בין ה-1 וה-3 בנובמבר. שמונה מבין 70 האוטובוסים שהיו אמורים לצאת את הרצועה אל צדו המצרי של מעבר רפיח נועדו עבור סטודנטים. אולם, רשויות מצרים סגרו את המעבר לפני שהגיע תורם של האוטובוסים שהסיעו את הסטודנטים.

כדי לקבל היתר מעבר, נדרשים הסטודנטים בעזה לעבור תהליך רישום ממושך שעלול לארוך עד שלושה שבועות עליהם:

- להירשם במשרד הפנים הפלסטיני. במהלך הרישום, עליהם להגיש עותקים של כל המסמכים הדרושים (מכתב קבלה לאוניברסיטה, ויזה תקפה, קבלה על תשלום שכר לימוד וכיו').
- אם בקשתו אושרה, הסטודנט מקבל כרטיס עם

שמי שמעה מזאייד ואני תושבת העיר עזה. אני סטודנטית ללימודי תואר ראשון המתמחה בשפה האנגלית. הגשתי את מועמדויותי והתקבלתי ללימודים בתוכנית לתואר שני בכלשנות באוניברסיטת מוטיעה שבירדן, וברשותי ויזה התקפה לחודשים אוקטובר עד דצמבר. בעוד שלושה שבועות יפוג תוקף הוויזה שברשותי.

בחודש שעבר, הגעתי מספר פעמים למעבר רפיח וניסיתי לחצות את הגבול, אולם ניסיונותיי נדחו פעם אחר פעם ונאמר לי שאוכל לחצות את המעבר רק באוטובוס שבו הוקצה לי מקום. יחד עם זאת, למרות שמעבר רפיח נפתח למשך שלושה ימים, האוטובוס שלי לא הגיע בשום שלב לראש התור ועד היום, אין באפשרותי לנסוע לירדן. החלום שלי הוא ללמוד לתואר שני ולשוב יום אחד לפלסטין ולהפוך לפרופסורית באוניברסיטה בעיר עזה.

אני פונה לארגוני סיוע הומניטרי ולצלל האדום בבקשה לסייע לסטודנטים הפלסטינים בעזה לחצות את מעבר רפיח על מנת להשלים את לימודיהם.

הנוכחי אינו עונה על דרישת השוק - לפי הערכות, דרושות 5000 - 7000 טונות של גז בישול כדי לענות על הצריכה בעזה²². קיימים חששות כבדים כי הקיבולת של צינורות הדלק החדשים, אשר החלו לפעול במעבר כרם שלום, נמוכה מזו של התשתיות שבמעבר נחל עוז ושהעברת ייבוא הדלקים מנחל עוז לכרם שלום תחריף את המחסור הנוכחי. המעברים הרשמיים מישראל הם נקודת הכניסה היחידה עבור גז בישול; כמות גז הבישול המועברת דרך המנהרות שתחת גבול עזה-מצרים הינה זניחה משום שלא עוברים דרכן צינורות להזרמת גז בישול.

ייצוא מרצועת עזה: כ- 22 בנובמבר 2009, הודיעו רשויות ישראל שבחודש דצמבר, יותר ייצוא מעזה של כמות מוגבלת של פרחים דרך מעבר כרם שלום. מטען אחד של 36,000 פרחי ציפורן יוצא מהרצועה כ- 10 בדצמבר 2009 דרך מעבר כרם שלום. זהו מטען הייצוא הראשון שיצא מעזה מאז אפריל 2009.

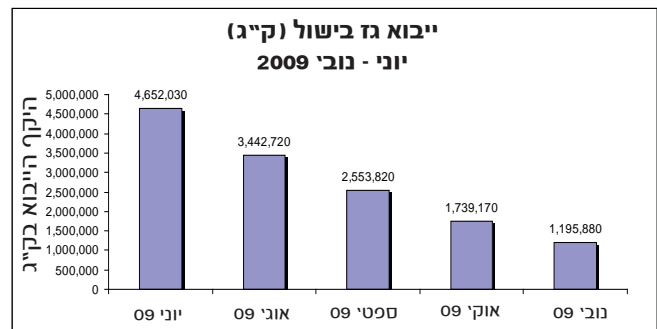
דוח חדש של האו"ם: שיעור חוסר הביטחון התזונתי בעזה חצה את קו ה-60 האחוזים

ארגון המזון והחקלאות ותוכנית המזון העולמית פרסמו ממצאי סקר משותף שנערך במהלך המחצית הראשונה של 2009 בנושא מגמות בתחום הסוציו-אקונומי והביטחון התזונתי ברצועת עזה²³. הסקר, שכלל מדגם של 7,536 משקי בית, העלה כי 61 אחוזים ממשקי הבית של עזה סובלים מחוסר ביטחון תזונתי, וכי 16 אחוזים נוספים הינם פגיעים לחוסר ביטחון תזונתי.

ממצאי הסקר עולה גם כי, בניגוד למצב בגדה המערבית, רמות חוסר הביטחון התזונתי גבוהות יותר בקרב תושבים שאינם פליטים (64.2 אחוזים) בהשוואה לפליטים (58.1 אחוזים) ובקרב משקי בית באזורים הכפריים (67 אחוזים), בהשוואה למשקי בית במחנות הפליטים (62 אחוזים) ובאזורים העירוניים (60 אחוזים). יתירה מכך, 68 אחוזים

המטענים שנכנסו לעזה, בהשוואה לחודש הקודם²¹, לא היה מדובר בכמות מספקת לקיזוז הירידה הכללית בכמות הסחורות שנכנסו לרצועת עזה דרך המעברים; בין יולי וסוף נובמבר, היה המספר הממוצע של סחורות שנכנסו לרצועה מדי חודש נמוך בכ- 19 אחוזים מהממוצע החודשי שנרשם במהלך שישה החודשים הראשונים של 2009.

הגורמים לירידה הכללית בהיקף הייבוא עשויים לכלול את השינוי במתכונת הפעילות של מעבר כרם שלום. מאז חודש יולי, צומצמו ימי הפתיחה של מעבר כרם שלום משישה ימים בשבוע לחמישה ימים. בנוסף, ייתכן שחלה ירידה ברמת הביקוש לפריטים המיובאים דרך המעברים כתוצאה מהעלייה בהיקף הייבוא דרך המנהרות העוברות תחת גבול עזה-מצרים.

מאז סגירתו של מעבר סוכה בספטמבר 2008, ישנם שלושה מעברים בלבד המאפשרים כניסת מצרכי מזון מישראל לרצועת עזה. במהלך החודשיים האחרונים, נרשמה מגמה של הפיכת מעבר כרם שלום לנקודת המעבר הראשית של כל סוגי הסחורות.

כתוצאה מהיעדר תשתית מתאימה במעבר כרם שלום, העברת נקודת האספקה של גז הבישול לרצועה ממסוף הדלקים בנחל עוז אל כרם שלום הובילה לירידה משמעותית בכמות גז הבישול הנכנסת לעזה. החודש נרשמה ירידה בכמות גז הבישול שיובא לרצועה דרך מעברי כרם שלום ונחל עוז יחדיו, זה החודש החמישי ברציפות. במהלך נובמבר, נכנסו לרצועת עזה כ- 1,196 טון גז בישול. היקף האספקה

ממשקי הבית שבראשם עומדת אישה סובלים מחוסר ביטחון תזונתי; משקי בית אלו מונים תשעה אחוזים מכלל משקי הבית ברצועת עזה.

במסגרת הסקר, נבדקו רמת ההכנסה ודפוסי הצריכה וההוצאה של משקי הבית לפני מבצע "עופרת יצוקה" הישראלי ולאחריו, והוא משקף את המצב בתחום הסוציו-אקונומי ובתחום חוסר הביטחון התזונתי השורר בשטח לאחר המתקפה. הסקר תוכנן במטרה לאבחן את שיעורי חוסר הביטחון התזונתי לאורך זמן; סקרים עוקבים יערכו מדי שישה חודשים.

גוברים החששות בנוגע להשפעת תנאי מזג האוויר בעונת החורף

לאור התמשכות הסגר שהטילה ישראל על מעברי רצועת עזה, תחילת גשמי החורף והרוחות במהלך נובמבר מגבירה את החששות בנוגע להשפעת תנאי מזג האוויר על חלק מהמשפחות שבתיהן נהרסו או ניזוקו במהלך מתקפת "עופרת יצוקה"⁴². החשש העיקרי, לפי ארגון Shelter Cluster, נובע מכך שישנן כיום 162 משפחות שנעקרו ממקום מגוריהן, המתגוררות באוהלים או במחסות מאולתרים שהוקמו בסמוך לבתיהן ההרוסים או הפגועים (144 משפחות) או במחנות אוהלים (18 משפחות). אלפי משפחות ממשיכות להתגורר בבתים עם חלונות שבורים, אותם לא ניתן לתקן עקב האיסור הנוכחי על ייבוא זכוכית. המחסור בזכוכית מונע גם התקנה של לוחות סולאריים, המשמשים כמקור אנרגיה חלופי שהינו נחוץ במידה רבה לאור הפסקות החשמל החוזרות ונשנות והמחסור בגז בישראל. האוים פנה לממשלת ישראל בבקשה להתיר ייבוא של זכוכית במטרה לספק מענה לצרכים דחופים אלו. טרם התקבלה תגובה לבקשה זו.

בינתיים, השיקה סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (אונריא) מיזם המיועד לספק מענה לתנאי החורף, הכולל חלוקה של מבני מגורים זמניים (המורכבים מלכני אדמה דחוסה) עבור התושבים המתגוררים באוהלים (כימים אלו מתבצעת רכישת המחסות הזמניים) וכן יריעות כרזנט (המשמשות כגג) ויריעות פלסטיק (המשמשות כחלונות) לכל הפליטים הנזקקים. בנוסף, ממשיכות אונריא ותוכנית הפיתוח של האו"ם (UNDP) במתן סיוע בכסף במזומן לכל המשפחות שבתיהן ניזוקו או נהרסו במהלך המתקפה הצבאית האחרונה; חלוקת המזומנים מתוכננת להסתיים בסוף השנה הנוכחית²⁵. סוכנויות או"ם אחרות וארגונים לא ממשלתיים פיתחו תוכניות סיוע בהיקף מצומצם יותר במטרה לתת מענה לצורכיהם של הפליטים הפגיעים ביותר במהלך החורף. מימוש חלק מתוכניות אלו תלוי בקבלת מימון וגם אז והוצאתן אל הפועל מותנית באישור בקשות לייבוא אספקה לרצועת עזה.

מוצרי ייבוא אחרים הדרושים בדחיפות לצורך מתן מענה לתנאי החורף כוללים משאבות ומחוללים, ציוד וחלקי חילוף מתחום החשמל וכמויות גדולות יותר של דלק תעשייתי

וגז בישראל. הפסקות חשמל במהלך עונת הגשמים, בשילוב עם תפקוד לקוי של משאבות, עלולים לגרום לכך שמפעלי הטיפול במי שופכין יעלו על גדותיהם. חברת החשמל של עזה (GEDCO) ממתינה כבר זמן רב לאישור רשויות ישראל להעברת פריטים הממתינים במחסנים בגדה המערבית. כתוצאה מעיכוב האישור, מזהירה חברת החשמל של עזה כי אספקת החשמל עלולה להיפסק באזורים מסוימים במהלך עונת הגשמים עקב מצבם הבלתי יציב של חלק מרכיבי רשת החשמל שספגו נזקים במהלך המתקפה הישראלית, אשר אינם ניתנים לתיקון או להחלפה. זאת בנוסף להפסקות החשמל המתוכננות, הנובעות בחלקן מהגבלת כמות הדלק התעשייתי המיובא לרצועה. כאשר מתרחשות הפסקות חשמל, נקטעת האספקה לאזור שלם, כולל למרכזי שירותים לציבור הממוקמים באזור זה, דוגמת מתקני מים ותברואה, מרכזי בריאות ומוסדות חינוך.

הפניית חולים לטיפול מחוץ לרצועה

המחלקה הפלסטינית לטיפול בהפניות רפואיות (RAD) אישרה 789 הפניות חולים לטיפול במוסדות רפואיים הפועלים מחוץ לרצועת עזה במהלך נובמבר⁶². ההפניות מתחלקות באופן הבא: 55.5% מהחולים הופנו לקבלת טיפול בבתי חולים הפועלים בגדה המערבית (כולל 42.1% שהופנו לירושלים המזרחית), 22.5% הופנו למצרים, 2.5% לירדן ו-15.5% לישראל. 15.7% מהחולים הופנו לקבלת טיפולים קרדיו-וסקולאריים (לב וכלי דם), 10% לטיפולים אונקולוגיים (כליות), 9% לטיפולים אופתלמולוגיים (עיניים), 6.7% לטיפולים נירו-כירורגיים (מוח ומערכת העצבים) ו-6.3% מהחולים הופנו לקבלת טיפולים אורתופדיים.

במהלך נובמבר, טיפל משרד התיאום והקישור הישראלי ב-988 בקשות להיתר יציאה דרך מעבר ארז. 72.9% מהבקשות אושרו (721 בקשות, לעומת 974 באוקטובר), 1.2% נדחו ו-25.8% עוכבו. מבין החולים שבקשותיהם אושרו, ארגון הבריאות העולמי דיווח שחולה אחד שהופנה לקבלת טיפול (גבר בן 21) עוכב בעת שחצה את מעבר ארז לישראל ב-25 בנובמבר; לפי דיווחים, נכון ל-7 בדצמבר, הוא עדיין מעוכב. מרבית החולים שבקשותיהם עוכבו (67.5%) הינם בוגרים בין הגילאים 19 ו-40 (18.4% מתוכם נשים); כל החולים שבקשותיהם עוכבו החמיצו את תורם בבית החולים שאליו הופנו ויהיה עליהם להגיש מחדש בקשה לצאת את הרצועה דרך מעבר ארז לאחר שיקבעו תור חדש. חולה אחד נפטר בעודו ממתין לאישור לצאת את עזה לצורך קבלת טיפול רפואי. מאז תחילת השנה, נפטרו 26 חולים בנסיבות דומות.

במהלך נובמבר, חלה עלייה משמעותית במספר החולים שהוזמנו לראיון שבייכ לפני קבלת מענה לבקשתם; 12.3% מסך כל הבקשות שהוגשו, לעומת 8.5% בחודש הקודם ו-8.8% בספטמבר 2009. 122 חולים הוזמנו לראיון שבייכ כתנאי לאישור בקשתם; 64 לא התייצבו לראיון ו-58 הונחו להגיש בקשה חדשה. אף לא אחד זכה לאישור לחצות את הגבול בעקבות הראיון.

זמינות תרופות וציוד רפואי בבתי המרקחת המרכזיים

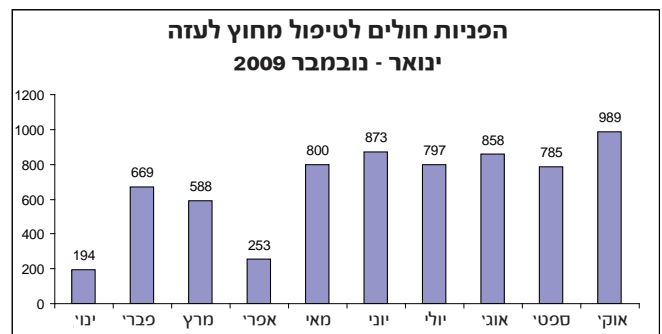
בתי המרקחת המרכזיים דיווחו כי נכון לסוף חודש נובמבר, 115 פריטי תרופות (מתוך 480 הפריטים הנכללים ברשימת התרופות החיוניות) ו-199 פריטי ציוד מתכלה (מתוך 700 פריטי הציוד המתכלה החיוניים) מצויים במלאי אפס. נתון זה מייצג עלייה ביחס ל-78 פריטי תרופות ומספר זה של פריטי ציוד מתכלה שהיו במלאי אפס בסוף החודש הקודם. פריטי התרופות המצויים במלאי אפס כוללים תרופה לדיכוי המערכת החיסונית, הדרושה בדחיפות לחולים שעברו השתלת כליה, אשר כיום אינה זמינה כלל ברצועת עזה. לפי דיווחים, ישנם בעזה 170 חולים הזקוקים לתרופה זו.

יזמות לקידום נשיאה באחריות, לאור ההאשמות שעלו בעקבות "עופרת יצוקה"

במהלך החודש, דנה העצרת הכללית של האו"ם בדוח משלחת הבדיקה בדבר הסכסוך בעזה ("דוח גולדסטון"), שפורסם בספטמבר 2009. במסגרת הדוח הובאו ראיות המעידות על כך שבמהלך מתקפת "עופרת יצוקה" הישראלית, הן ישראל והן הארגונים הפלסטיניים החמושים ביצעו הפרות חמורות של חוק זכויות האדם והחוק ההומניטרי הבינלאומיים, לרבות מעשים העונים להגדרה של פשעי מלחמה. בעקבות הדיון, אימצה העצרת הכללית את הדוח, הפנתה אותו לטיפול של מועצת הביטחון של האו"ם וקראה לממשלת ישראל ולרשויות הפלסטיניות בעזה "לנקוט בכל הצעדים הדרושים... להבטחת נשיאה באחריות וצדק".

לפי דובר צה"ל, עד כה, חקר הצבא הישראלי יותר מ-100 תלונות בדבר התנהלות בלתי הולמת לכאורה מצד הכוחות הישראלים במהלך מתקפת "עופרת יצוקה"; כ-27 מהמקרים נפתחו חקירה פלילית במסגרת הצבא²⁷ (חקירת מצ"ח). מדיווח שפורסם בתקשורת הישראלית עולה כי 12 מבין התקריות המצויות כעת בחקירת מצ"ח (משטרה צבאית חוקרת) הינן תקריות שדווחו ע"י משלחת הבדיקה מטעם האו"ם, הכוללות שתי תקריות של הרג אזרחים ועשר תקריות של כגיעה ברכוש אזרחי²⁸.

למרות שהחקירות שעורכת ישראל בדבר החשדות להפרת החוק הבינלאומי הינן צעד מבורך, משלחת הבדיקה מטעם האו"ם הזהירה כי מנגנון החקירה הנוכחי של ישראל אינו עומד בעקרונות האוניברסליים של אי-תלות, אפקטיביות, מהירות והיעדר משוא פנים²⁹. לאחר סיומה של מתקפת "עופרת יצוקה", פנו מספר ארגוני זכויות אדם ומומחים מתחום המשפט אל פרקליטות המדינה הישראלית בבקשה להקים מנגנון אפקטיבי, שאינו תלוי במערכת הצבאית, לחקירת החשדות להפרה של החוק הבינלאומי, אך בקשות אלו נדחו³⁰.

במכתב שהגיע החודש לארגוני זכויות האדם הישראליים "גישה - מרכז לשמירה על הזכות לנוע", "המוקד להגנת הפרטי" ו"רופאים למען זכויות אדם - ישראל", ביטלה פרקליטות המדינה הודעה שהתקבלה קודם לכן ממשרד התיאום והקישור (מת"ק) הישראלי בעזה, לפיה המשרד יחדל לטפל בניסיונות מצד ארגונים אלו לקדם את אישור בקשותיהם של פלסטינים הזקוקים להיתר יציאה מרצועת עזה. תחת חרם

חולה נפטר בעודו ממתין לצאת מעזה

א"א, בן 51, סבל מגידולים בסימפונות מאז מרץ 2009. כ-5 במאי 2009, הוא הופנה לקבלת טיפול בבית החולים נאסר שבמצרים. אחיו לא הורשה ללוות אותו והוא חצה את הגבול לבדו. בית החולים סירב לקבלו לאשפוז מלא; לאחר שהוענק לו טיפול כימותרפי, הוא התבקש לעזוב. הוא השתכן במלון סמוך ונסע לבית החולים מדי יום אך מכיוון שהיה לבדו, ללא סיוע במהלך הנסיעה והטיפולים, הוא לא עמד במעמסה. לאחר שמצבו הידרדר עוד יותר, הוא החליט לשוב לעזה. משפחתו ניסתה לקבל הפניה נוספת למצרים, הפעם בלוויית אשתו, אולם הוא נפטר כ-3 בנובמבר, לפני שעלה בידו לקבל טיפול רפואי נאות. א"א הוא אחד מ-26 החולים העזתיים שנפטרו כ-2009 בעודם ממתנים לצאת את הרצועה לצורך קבלת טיפול רפואי.

גורף על ארגוני זכויות האדם, הגדירה פרקליטות המדינה נהלי עבודה מגבילים: מת"ק יטפל בבקשות המועברות דרך הוועדה הפלסטינית לעניינים אזרחיים (PCAC) בלבד, אולם הוא יקבל ניסיונות התערבות ישירים מצד ארגוני זכויות אדם במקרים "הומניטריים דחופים של חיים ומוות". מת"ק ימסור לארגונים הודעה בכתב בדבר סטאטוס האישור של הבקשות שהם מקדמים ובמקרה של דחייה בבקשה שהוגשה דרך PCAC, הארגונים יוכלו להגיש ערר למת"ק.

ארגוני זכויות האדם הביעו חשש בנוגע להבחנה שיצרו רשויות ישראל בין מקרים של חיים ומוות לבין מקרים דחופים אחרים, אשר לדבריהם עלולים שלא לזכות לתשומת הלב הראויה. בנוסף, מהארגונים נמסר שהם ממשיכים להיות מודאגים בנוגע ליכולתם לייצג פלסטינים שבקשותיהם לא הוגשו ע"י PCAC, מכיוון שהם אינם עומדים בקריטריונים המחמירים שהגדירו רשויות ישראל כתנאי לקבלת היתר יציאה מעזה.

נושאים המתייחסים לשפייכ כולו

למרות שהרשות הפלסטינית (רש"פ) אימצה את האמנה לזכויות הילד בשנת 1995, אין באפשרותה לאשרר את האמנה לפני שתקום מדינה פלסטינית שתזכה להכרה הבינלאומית. מאז אימוץ האמנה, ביצעה הרש"פ מספר צעדים לעמידה בסטנדרטים המפורטים באמנה; ב-2004, היא העבירה חוק בנושא ילדים ומאז אימצה 25 תיקונים, לרבות בתחומים של ביטוח בריאות, חינוך חובה ובתי דין לנוער. חוק הילדים המתוקן אושר ע"י ממשלת הרשות הפלסטינית והוא ממתין לאישור הנשיא.

הליך הפניה המשולבת (CAP) ועדכון בנושא פעילות הקרן לסיוע חירום הומניטרי (HRF)

שיעור המימון של הליך CAP המתוקן לשנת 2009 עומד על כ-70 אחוזים, לאחר שהתקבלו 524 מיליון דולר מתוך 804.5 מיליון הדולר הדרושים. מיזמים ברצועת עזה, הכוללים מספר מיזמים המשותפים לגדה המערבית, זכו למימון בסך 361 מיליון דולר. המגזר הגדול ביותר, תחום המזון, המייצג כשליש מהצרכים הכספיים של הליך CAP, זכה עד כה למימון בסך 182.4 מיליון דולר מתוך 256.3 מיליון הדולר הדרושים. מגזרי ההתאוששות הכלכלית, התיאום והתמיכה והחינוך זכו למימון בשיעור העולה על 50 אחוזים.

לרשות קרן HRF עומד כיום סכום בסך 4.1 מיליון דולר, והיא משמשת למימון של 37 מיזמים. משלחת מטעם משרדי הקרן הראשיים ערכה בנובמבר ביקורת שנועדה לספק תמיכה באסטרטגיה, במבנה ובפעילות של קרן HRF בשנת 2010. המשלחת קיימה מכגשים עם מגוון נרחב של גורמים מעורבים, ביניהם ארגונים לא ממשלתיים מקומיים ובינלאומיים, גופים הזוכים למימון באמצעות קרן HRF וגופים שאינם נתמכים, תורמים וראשי סוכנויות האו"ם. ביקורי השטח כללו את בקעת הירדן, חברון והאזורים הסובבים אותה וכן ביקור בן יומיים בעזה. בסיום עבודתה, שנמשכה שבועיים, הציגה המשלחת את ממצאיה הראשוניים בפני התורמים והוועדה המייעצת של קרן HRF. ביקור משלחת הביקורת התקיים במקביל לתהליך השלמת ניסוח טיוטת ההנחיות עבור עבודתה של קרן HRF. ישיבת הוועדה המייעצת של הקרן התקיימה ב-11 בנובמבר ובמהלכה הוצג הנוסח העדכני ביותר של ההנחיות החדשות ונערך דיון ראשוני.

נובמבר 2009	אוקטובר 2009	
1	0	ילדים פלסטינים שנהרגו
0	0	ילדים ישראלים שנהרגו
11	30	ילדים פלסטינים שנפצעו
0	0	ילדים ישראלים שנפצעו
41	13	ילדים פלסטינים שנעקרו עקב הריסת בתים

ילדים פלסטינים המוחזקים בבתי כלא ישראליים
בנובמבר, ירד מספר הילדים הפלסטינים המוחזקים במתקני כליאה ישראליים ל-306. זהו הנתון הנמוך ביותר שנרשם במהלך השנה; כמו כן, זהו החודש הראשון ב-2009 שבו נתון זה הינו נמוך מהנתון המקביל שנרשם ב-2008. יחד עם זאת, ב-2009 חלה גם עלייה במספר הילדים העצורים בין הגילאים 12 ו-15. נכון לסוף נובמבר 2009, מוחזקים 41 ילדים בטווח גילאים זה במתקני כליאה ישראליים - עלייה בשיעור של 64% בהשוואה לנובמבר 2008

מסגרת העבודה של הוועדה לזכויות הילד בשפייכ

ממשלת ישראל אשררה את האמנה לזכויות הילד בשנת 1991. הדוח הראשון שהגישה ישראל במסגרת חברותה באמנה, שנמסר למועצה לזכויות הילד ב-2001, לא כלל מידע בנוגע למצבם של ילדים פלסטינים המתגוררים בשפייכ³³. ישראל לא כללה בדוח מידע בדבר ילדים פלסטינים על סמך עמדתה כי היא אינה מחויבת להחיל את האמנה על השפייכ, למרות שהיא כללה בו מידע אודות ילדים ישראלים המתגוררים בהתנחלויות שבתחומי השפייכ³². בניגוד לעמדת ישראל, הוועדה לזכויות הילד סבורה שבתור הכוח הכובש, ישראל היא הריבון בשטח ולכן חלה עליה חובה להחיל את האמנה לזכויות הילד בתחומי השפייכ³³. הוועדה הביעה צער עמוק³⁴ בנוגע להחלטתה של ישראל למנוע הכללת מידע בנוגע לילדים פלסטינים בדוח שהגישה ב-2001, וביקשה מישראל לכלול ילדים אלו בדוח המתוכנן לשנת 2008. עם זאת, דוח מדינת ישראל לוועדה לזכויות הילד לשנת 2008 טרם הוגש.

ישראל הגישה דוח ראשוני בדבר הפרוטוקול האופציונלי בנוגע למעורבות ילדים בסכסוך מזוין (OPAC) בזינבה בחודש מרץ 2009, ונציגיה אמורים להופיע בפני הוועדה ולמסור את הדוח המלא בינואר 2010. בהקשר זה, הסניפים הישראלי והפלסטיני של ארגון Defence for Children International (DCI) הגישו לוועדה דוח אלטרנטיבי משותף ביולי 2009. דוח זה מתמקד בשימוש שעושה ישראל בילדים כמגנים אנושיים (במהלך מבצע "עופרת יצוקה", אך גם לפניו), המהווה הפרה של התחייבותיה במסגרת פרוטוקול OPAC של האמנה לזכויות הילד, ובאיומים על ילדים ובשימוש בהם בתור מודיעים.

1. מבין הפלסטינים שנפצעו במהלך תקריות עם מתנחלים ישראלים, שלושה נפצעו בידי מתנחלים ואחד נפצע בידי כוחות הביטחון.
2. תקריות דומות שהתרחשו במהלך החודש: מתנחלים תושבי מאחז הסמוך להתנחלות מעלה עמוס מנעו מרועי צאן תושבי הכפר קיסאן גישה לשטחי המרעה שלהם, הממוקמים בקרבת ההתנחלות, ומתנחלים תושבי בית יאיר מנעו מרועי צאן המתגוררים באזור סמוך, המבודד בין הגדר והקו הירוק, לרעות את כבשיהם (נפת חברון).
3. להלן התקריות הרלוונטיות: מתנחלים יידו אבנים לעבר מוסקי זיתים פלסטינים (נפת בית לחם) ולעבר בתי פלסטינים באזור H2 של העיר חברון, כשכונת שיחי גיראח שבירושלים המזרחית ובכפר בורין (נפת שכם). בנוסף, מתנחלים תושבי חלמיש החלו בעבודות יישור קרקע על אדמה השייכת לכפר דיר ניזאם (נפת רמאללה).
4. לסיכום הדוחות הרשמיים, ראו דוח מיוחד של OCHA, חסרי מגן: אלימות מתנחלים נגד אזרחים פלסטינים ורכושם, דצמבר 2008, עימ 11; ראו גם את דוח יש דין - ארגון מתנדבים למען זכויות אדם, מראית חוק: אכיפת החוק על אזרחים ישראלים בגדה המערבית, יוני 2006.
5. תקריות אלו לא אומתו ע"י OCHA. משרד OCHA תיעד במהלך נובמבר שמונה תקריות של יידוי אבנים בידי פלסטינים לעבר מתנחלים ולעבר כלי רכב עם לוחית רישוי ישראלית שנסעו בכבישי הגדה המערבית, תקריות אלו הסתיימו בפציעתם של חמישה ישראלים.
6. OCHA, אלימות מתנחלים ופינוי מאחזים, מוצג באתר האינטרנט www.ochaopt.org.
7. הכרות ראש הממשלה נתניהו על החלטת הקבינט המדיני-ביטחוני להקפיא בנייה חדשה ביהודה ושומרון, 25 בנובמבר 2009.
8. לדוגמה, ראו חיים לוינסון וברק רביד, "ראש הממשלה נתניהו: הקפאת בנייה בהתנחלויות אים פירושה פינוי", הארץ/תורגם מהנוסח אנגלי, 6 בדצמבר, 2009. ראו גם חיים לוינסון, מזל מועלם ואבי יששכרוף, "מתנחלים מנעו חלוקת צווי הקפאת בנייה", הארץ (נוסח אנגלי), 7 בדצמבר 2009.
9. לדוגמה, ראו חיים לוינסון ומזל מועלם, "רהימי: הקפאת הבנייה בהתנחלויות היא זמנית וחד פעמית", הארץ (נוסח אנגלי), 2 בדצמבר 2009.
10. לדוגמה, ראו אנשל פפר, "חשש בצבא: המחאה תתרחב לפגיעה בפלסטינים", הארץ(נוסח אנגלי), 4 בדצמבר 2009.
11. הנתונים כוללים מבנים שנהרסו ע"י בעליהם הפלסטינים בעקבות מסירת צו הריסה מטעם רשויות ישראל.
12. לפרטים נוספים, ראו סיקור מיוחד של OCHA: משבר התכנון בירושלים המזרחית, אפריל 2009.
13. לפרטים נוספים, ראו דוח OCHA בנושא שיחי גיראח, אוגוסט 2009, המוצג באתר האינטרנט www.ochaopt.org.
14. מחסומים המשמשים לשליטה בגישה לירושלים המזרחית של קהילות המבודדות ע"י הגדר נקראים "קהילות מבודדות".
15. קטגוריה זו אינה כוללת את רובם המכריע של המחסומים, הממוקמים בכניסה להתנחלויות, אשר אינם משמשים את הפלסטינים לצורך גישה לשטחים חקלאיים.
16. נתון זה אינו כולל שמונה מחסומים המאוישים בקביעות לאורך הקו הירוק, 63 "שערי גדר", המשמשים לשליטה בתנועת הפלסטינים לתוך שטחים חקלאיים המבודדים ע"י הגדר, ו- 84 מכשולים בתחומי אזור העיר חברון המצוי בשליטת ישראל (H2), אשר לא נכללו בשלבים הראשונים של סקר המכשולים של OCHA עקב מגבלות בתחום איסוף הנתונים.
17. "תקרית עובד" היא תיעוד של כל פעם שבה עובד מעוכב או כניסתו נמנעת. אם כלי רכב מכיל חמישה עובדים, מתועדות חמש "תקריות עובדים": אוטובוס המכיל 40 עובדים ייצג 40 "תקריות עובדים". שעות העבודה האבודות הינן התוצאה של מכפלת מספר "תקריות העובדים" ומספר שעות העיכוב.
18. UN OCHA - מאגר הנתונים בנושא הגנה על אזרחים.
19. דוח המגזר החקלאי של ארגון המזון והחקלאות של האו"ם (FAO): השלכות המשבר בעזה, מרץ 2009, מוצג בכתובת: [http://reliefweb.int/rw/RWFiles2009.nsf/FilesByRWDocUnidFilename/EDIS-7QQPS6-full_report.pdf/\\$File/full_report.pdf](http://reliefweb.int/rw/RWFiles2009.nsf/FilesByRWDocUnidFilename/EDIS-7QQPS6-full_report.pdf/$File/full_report.pdf)
20. המכתב תורגם ונערך לשם הבהרה.
21. באוקטובר 2009, נכנסו לנעז 2,364 מטעני סחורות דרך מעברי הרצועה.
22. לפי הערכת התאחדות בעלי תחנות הדלק, צריכת גז הבישול בעזה עומדת על 5000 - 7000 טון מדי חודש. לפי הערכת התאחדות ספקי הדלק, הצריכה עומדת על 5000 - 6000 טון מדי חודש.
23. ארגון המזון והחקלאות (FAO) ותוכנית המזון העולמית (WFP), סקר מסי 2 בנושא חוסר ביטחון תזונתי ומגמות סוציו-אקונומיות - רצועת עזה, נובמבר 2009. איסוף הנתונים בוצע ע"י הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה (PCBS). הדוח פורסם במספר אתרי אינטרנט, ביניהם אתר OCHA.
24. לפי הערכות האו"ם והארגונים השותפים, ישנן 60,188 משפחות במצב זה (כולל משפחות המתגוררות בבתים שספגו נזקים קלים), המונות יותר מ- 325,000 בני אדם.
25. תושבים שבתיהם נהרסו לחלוטין זוכים לסיוע בסך 5,000 דולר, תושבים שבתיהם ניזוקו קשות מקבלים 3,000 דולר, וסכומים נמוכים יותר מוענקים לאלו שבתיהם ספגו נזקים קלים.
26. בנוסף, במהלך נובמבר הופנו 188 חולים לקבלת טיפול במוסדות המופעלים ע"י ארגונים לא ממשלתיים בתחומי רצועת עזה.
27. "בצלם: צה"ל חוקר חשדות לפגיעה באזרחים ביעופרת יצוקה", הארץ/נוסח אנגלי, 4 בנובמבר 2009.
28. אמיר אורן, "צה"ל כבר חוקר חלק מהאשמות גולדסטון", הארץ (נוסח אנגלי), 8 בנובמבר 2009.
29. משלחת הבדיקה מטעם האו"ם בדבר הסכסוך בעזה, פרק 26.
30. כניל, פסקאות 1573 - 1576.
31. מסקנות הוועדה לזכויות הילד: ישראל. 09/10/2002. CRC/C/15/Add.195. (מסקנות/הערות), אנגלית, 9 באוקטובר 2002.
32. ישראל הציגה טענות דומות בנוגע לאמנות זכויות אדם אחרות של האו"ם (לדוגמה, האמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, האמנה נגד עינויים וכו').
33. ראו מסקנות הוועדה לזכויות הילד.
34. ראו מסקנות הוועדה לזכויות הילד.

ברשימה המפורטת לעיל ארגוני וסוכנויות או"ם וארגונים הומניטריים מקומיים ובינלאומיים המשתתפים בקבוצות עבודה מגזרית ומספקים בעקביות מידע עבור דו"ח המעקב ההומניטרי:

United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Development Fund for Women (UNIFEM), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for

Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Programme (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence for Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG), Campaign for the Right to Enter, ACF-E, AAA, ACP, ACAD, and members of the Temporary International Mechanism (TIM).

*לפרטים ולמידע נוסף פנו אל יחזקאל ליין, דוא"ל: LEIN@UN.ORG טל: 02-5829962

הנוסח המחייב הוא המקור בשפה העברית אותו תוכלו למצוא באתר אוציה:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2009_11_15_english.pdf